

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3119/2020. (V. 8.) AB VÉGZÉSE

bírói kezdeményezés visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 18. § (2) bekezdése 2010. január 1-jétől 2018. július 25-ig hatályos c) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: indítványozó) 10.K.27.585/2019/17. számú végzésével az előtte folyamatban lévő eljárást felfüggesztette, és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. §-a alapján bírói kezdeményezéssel fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tnytv.) 18. § (2) bekezdés c) pontja, pontosabban e törvényhely 2010. január 1-jétől 2018. július 25-ig hatályos rendelkezése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] A bírói kezdeményezés alapjául szolgáló közigazgatási per tényállása szerint a felperes 1951. április 6-án született, az öregségi nyugdíjkorhatárt 2013. április 6-án töltötte be. Biztosítási jogviszonya viszont 2013. október 2-án szűnt meg. Utóbbit figyelembe véve a felperes igénybejelentése alapján eljáró nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv 2013. október 3-tól állapította meg a felperes nyugdíját. A felperes a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervhez intézett kérelmében az öregségi nyugdíjkorhatárra, azaz 2013. április 6-ra visszamenőleg kívánta érvényesíteni öregségi nyugdíjra vonatkozó igényét, amelyet az első- és másodfokú hatóság elutasított. Ezt követően a felperes közigazgatási pert kezdeményezett.
- [3] A Tnytv. 18. § (2) bekezdés c) pontja alapján a 2010. január 1. és 2018. július 26. közötti időszakban az öregségi nyugdíjra való jogosultság feltétele volt – a nyugdíjkorhatár betöltése és a szolgálati idő megszerzése mellett – az is, hogy a kérelmező ne álljon biztosítási jogviszonyban azon a napon, amelytől kezdődően az öregségi teljes nyugdíjat megállapítják. A nyugdíjjogosultság megállapítását követő naptól a keresőtevékenység folytatását azonban jogszabály nem korlátozta. A normakontrollt kezdeményező bíró álláspontja szerint a támadott törvényi rendelkezés így indokolatlanul korlátozta a nyugellátás igénybevételét.
- [4] A bírói kezdeményezésben az indítványozó felsorolta, hogy a támadott rendelkezés sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a jogállamiság, jogbiztonság követelményét, II. cikkét, az emberi méltóság sérthetlenségéhez való jogot, XIII. cikk (1) bekezdését, a tulajdonhoz való jog védelmét, XVI. cikk (2) bekezdését, a hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó rendelkezését, XIX. cikk (4) bekezdését, az egységes állami nyugdíjrendszer garanciáját. A bírói kezdeményezés ugyanakkor lényegében nem tartalmaz indokolást arra vonatkozóan, hogy a felsorolt alaptörvényi rendelkezések miért és mennyiben sérülnek a kifogásolt törvényhely következtében. A bírói kezdeményezésben az indítványozó egyedül arra hivatkozik, hogy a támadott rendelkezés „[m]éltatlan helyzetbe hozza [...] a folyamatos, több, mint 40 év szolgálati idővel rendelkező nyugellátás iránti kérelmet előterjesztőket, amely sértheti ezen személyek emberi méltóságát”. Valamint azt állítja, hogy a támadott rendelkezés hátrányos megkülönböztetést okoz az azonos időszakban született, és meghatározott szolgálati idővel rendelkező személyek csoportján belül „a biztosítási jogviszony egy napra történő megszüntetésének előírásával (hátrányos megkülönböztetés, egységes állami nyugdíjrendszer garanciája)”.

[5] 2. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt azt kellett vizsgálnia, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e a törvényi feltételeknek.
[6] Az Abtv. 25. §-ának (1) bekezdése szerint, ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alaptörvény 24. cikk

(2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.

- [7] Az Alkotmánybíróságnak alkotmányos funkciójával összefüggésben az Alaptörvényből és az Abtv.-ből fakadó kötelessége, hogy a bírói kezdeményezés törvényben előírt formai és tartalmi feltételei fennállását megvizsgálja. A bírói kezdeményezés akkor felel meg az Abtv. 25. § (1) bekezdésében foglaltaknak, illetve a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, ha a bíró a támadott rendelkezés vonatkozásában előadja a vélt alaptörvény-ellenesség indokait. Jelen esetben a bírói kezdeményezés nem tartalmaz érdemi érvelést azzal kapcsolatban, hogy a támadott törvényhely miért sérti az indítványban felsorolt alaptörvényi rendelkezéseket. Az indítványozó kizárólag arra utal, hogy a támadott rendelkezés sértheti az öregségi teljes nyugdíj iránti kérelmet előterjesztő személyek emberi méltóságát, de az emberi méltósághoz való joguk sérelmének okát nem fejti ki. Állítja továbbá, hogy a támadott rendelkezés „a biztosítási jogviszony egy napra történő megszüntetésének előírásával” okoz hátrányos megkülönböztetést az azonos korú és azonos mértékű szolgálati idővel rendelkező személyek csoportján belül, miközben a támadott rendelkezés nem tartalmaz a biztosítási jogviszony egy napra történő megszüntetésére vonatkozó előírást. A támadott törvényi rendelkezés és az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése között sem volt továbbá megállapítható az indítvány alapján az érdemi összefüggés. Az Alkotmánybíróság korábban rámutatott már arra, hogy elégtelen indokolás miatt akadályozza az érdemi elbírálásnak az is, ha a támadott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés és az Alaptörvény megjelölt rendelkezése között nem állapítható meg összefüggés {3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [19]}. Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem tartalmazott megfelelő indokolást arra nézve, hogy a kifogásolt jogszabályi rendelkezés az Alaptörvény indítványban nevesített rendelkezéseivel miért ellentétes, holott ezt az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja előírja.

- [8] 3. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy a bírói kezdeményezés nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti törvényi feltételeknek, ezért azt az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. április 21.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: III/180/2020.

• • •